

BUDAPEST XXI. KERÜLET		CSEPEL ÖNKORMÁNYZATA
ALPOLGÁRMESTER		

BESZÁMOLÓ
a gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

Összeállította: Fehérvári Csabáné irodavezető
Hajdú Péterné intézményvezető

Előterjesztő: Horváth Gyula alpolgármester

Az előterjesztés egyeztetve: a melléklet szerint

Becsei Dénes Oktatási, Művelődési, Ifjúsági és Sport Ágazat vezetőjével
Bodnár Éva Gyámhivatal vezetőjével
Lombos Antal Szociális és Egészségügyi Ágazat vezetőjével

Az előterjesztő megtárgyalásra javasolja:
az Oktatási, Közművelődési, Ifjúsági és Sport Bizottságnak
a Szociális, Lakás- és Egészségügyi Bizottságnak

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

Dr. Szeles Gábor
jegyző

Az előterjesztés leadva: 2007. 04. hó 20. nap

Budapest XXI. Kerület Csepel
Önkormányzata Képviselő-testülete
2007. évi **094.** sz. előterjesztés
Testületi ülés dátuma: 2007. 05. 15.

Testületi ülés időpontja:
2007.május 15.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló, többször módosított 1997. évi XXXI. törvény 96.§ (6) bekezdése alapján, a 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében előírt tartalmi követelmények figyelembe vételével, a helyi önkormányzat, gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít, amelyet a Képviselő-testület megtárgyal.

Az értékelést meg kell küldeni a megyei gyámhivatalnak. A megyei gyámhivatal az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé. A helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a megyei gyámhivatal javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

2007. március 27-én került sor a kerületi Gyermekvédelmi Tanácskozásra, melyen a résztvevők áttekintették a jelzőrendszer működésének tapasztalatait.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámolót elfogadni szíveskedjen.

Budapest, 2007. április 20.

Horváth Gyula
alpolgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Képviselő-testülete úgy dönt, hogy a gyermekvédelmi feladatok 2006. évi ellátásáról szóló beszámolót elfogadja.

Határidő: elfogadásra: azonnal
Felelős: Tóth Mihály polgármester

A határozat elfogadásához a képviselők egyszerű többségű, támogató szavazata szükséges.

Budapest XXI. Kerület
Csepel Önkormányzata
Szociális és Egészségügyi
Ágazata

GYERMEKVÉDELMI BESZÁMOLÓ

Készítette:

Gyámügyi Iroda

Csepeli Gyermekjóléti
Központ

2007. április

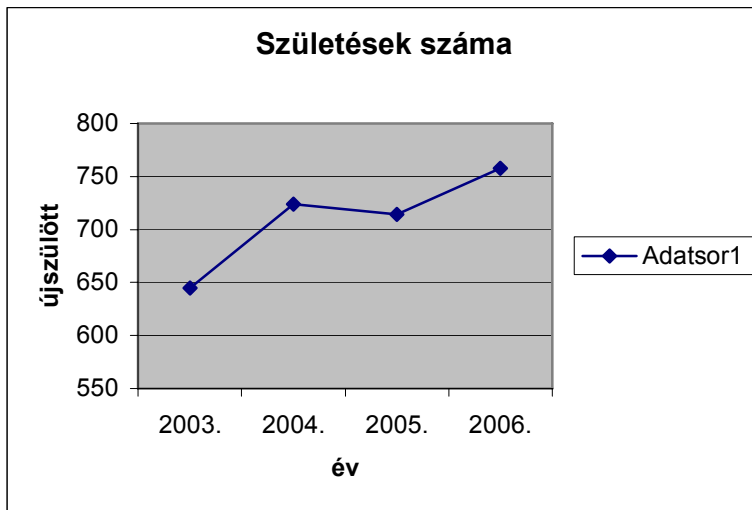
TARTALOMJEGYZÉK

1.	Csepel demográfiai mutatói	5
2.	Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása.....	8
2.1.	Gyámügyi Iroda.....	8
2.2.	Gyámhivatal.....	11
3.	Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása.....	12
3.1.	Gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása.....	12
3.2.	Gyermekek napközbeni ellátása.....	16
3.3.	Nevelési Tanácsadó.....	19
3.4.	Gyermekek átmeneti gondozása.....	19
3.5.	Védőnői Szolgálat, várandós anyák gondozása.....	20
3.6.	Családsegítő Szolgálat.....	21
4.	Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések	23
4.1.	Védelembe vétel okai.....	24
4.2.	Ideiglenes hatályú elhelyezések.....	24
4.3.	Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések összehasonlítása a Gyámügyi Irodán	25
5.	Gyámhivatal hatósági intézkedései és feladatai	25
5.1.	Ideiglenes hatályú elhelyezés.....	25
5.2.	Családba fogadás.....	26
5.3.	Átmeneti nevelés.....	26
5.4.	Tartós nevelésbe vétel.....	26
5.5.	Utógondozás.....	26
5.6.	Utógondozói ellátás.....	26
6.	A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása	27
6.1.	Gyámügyi Iroda.....	27
6.2.	Gyámhivatal.....	27
6.3.	Gyermekjóléti Központ.....	27
6.4.	Oktatási, Művelődés, Ifjúsági és Sport Ágazat.....	27
7.	Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása	27
7.1.	Gyámügyi Iroda.....	27
7.2.	Gyermekjóléti Központ.....	27
7.3.	Családsegítő Szolgálat.....	27
7.4.	Védőnői Szolgálat.....	28
7.5.	Oktatás, Művelődés, Ifjúsági és Sport Ágazat.....	28
8.	A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása	28
8.1.	Családsegítő Szolgálat.....	28
8.2.	Gyermekjóléti Központ.....	29
8.3.	Rendőrség.....	31
8.4.	Pártfogó Felügyeleti Szolgálat.....	32
9.	A csepeli önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés	33
9.1.	Burattino Hátrányos Helyzetűeket Segítő Iskolaalapítvány.....	33
9.2.	Járó Dóra Gyermekvédelmi Alapítvány.....	34
9.3.	Kovács Zoltán Alapítványi Óvoda.....	34
9.4.	Nagycsaládok Csepeli Egyesülete.....	34
9.5.	Nagycsaládok Országos Egyesülete, Helyi csoportjai.....	34
9.6.	Egyéb Civil Szervezetek.....	35
10.	CSELEKVÉSI TERV VÉGREHAJTÁSA 2006.....	36
11.	CSELEKVÉSI TERV 2007.....	36

1. Csepel demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

1.1 Születések száma: (ÁNTSZ adatai)

Év	2003.	2004.	2005.	2006.
Újszülött	645	724	714	758

Ebből:

Év	2005.	2006
Koraszülött	50	56
Intra uterin retardált	7	11
Fejlődési rendellenességgel született	4	10

1.2 Halálozások száma: (ÁNTSZ adatai)

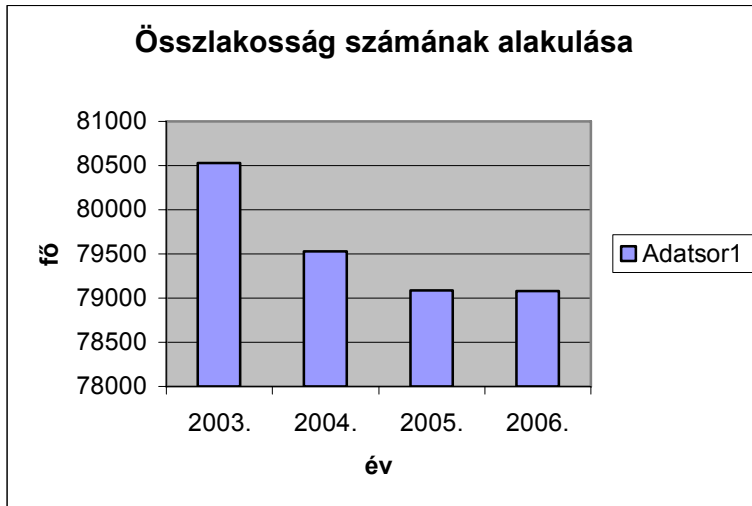
Év	2004.	2005.	2006.
Csecsemőhalálozás	3	0	5
Gyermekhalálozás	0	2	0

Megjegyzés: Mindegyik koraszülött 480 - 750 gr közötti súlyt és 7 napon belüli exitet jelent.

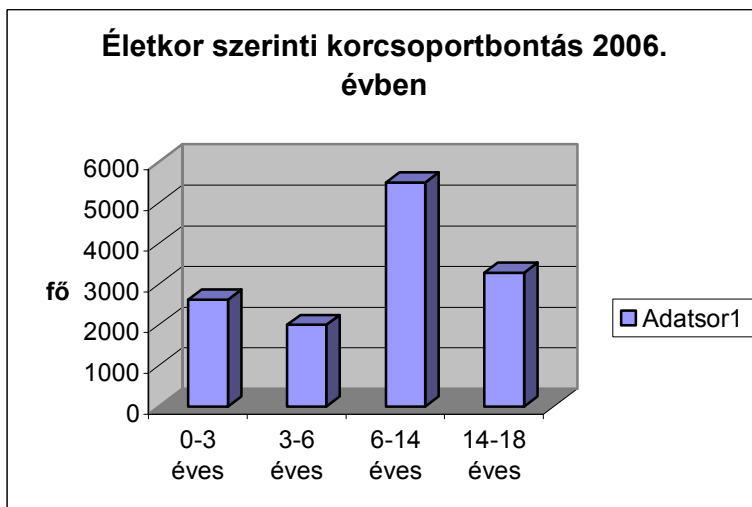
1. 3 Összlakosság számának alakulása

Év	2003.	2004.	2005.	2006.
Fő	80.526	79.531	79.084	79.079

(Népesség nyilvántartó adatai)

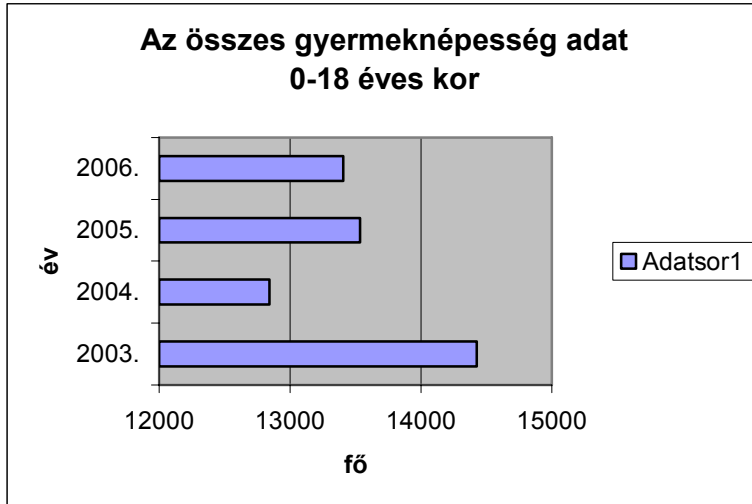
1. 4 Életkor szerinti korcsoportbontás 2006. évben (Népesség nyilvántartó adatai)

0-3 éves korú	gyermekek száma:	2.629 fő
3-6 éves korú	gyermekek száma:	2.001 fő
6-14 éves korú	gyermekek száma:	5.497 fő
14-18 éves korú	gyermekek száma:	3.281 fő

1. 5 Az összes gyermeknépesség adat 0-18 éves korig:

Év	2003.	2004.	2005.	2006.
Fő	14.427	12.842	13.532	13.408

A gyermekpopuláció az összes népesség 17%-a

1.6 Összehasonlítás a születési és a halálozási adatok arányáról

	2005.	2006.
Halálozási adatszám: (Anyakönyvi Hivatal)	749	721
Születési adatszám: (Védőnői Szolgálat)	714	758

Következtetések a demográfiai mutatók alapján:

Az előző évhez képest mérsékelten nőtt a születésszám és csökkent az elhalálozások száma.

Az össznépeségi arányszám stagnál.

A gyermeklakosság 17%-os aránya nem változott. A korcsoport bontás szerint a 6-14 éves életkorúak száma a legmagasabb. A legtöbb gyermekvédelmi probléma ennél a korosztálynál kezdődik.

Figyelemfelkeltő a koraszülöttek számának mérsékelt emelkedése, és ezen belül a fejlődési zavarokkal született gyermekek számának növekedése.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Megnevezés	Család/ Gyerek	Támogatásra fordított összeg (ezer Ft)	Önkor- mányzatot terhelő összeg (ezer Ft)	Elutasítások száma (db)	Egy családra eső támogatás összege (Ft)
<i>Rendszeres gyermekvédelmi támogatás *</i>	90/99	12.582	1.258	6	139.800
<i>Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény</i>	665/1269	10.050	-----	417	15.112
<i>Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás</i>	1140/2825	66.345	66.345	244	58.197
<i>Gyermekétkeztetés</i>	673/1010	28.089	28.089	----	41.736
<i>Szociális ösztöndíj</i>	363/414	24.711	24.711	51	68.074
<i>Születési támogatás</i>	114/114	2.280	2.280	1	20.000
<i>Otthonteremtési támogatás</i>	4/4	3.854	-----	-----	963.500
<i>Gyermektartásdíj megelőlegezés</i>	12/17	5.971	-----	4	186.594

* A rendszeres gyermekvédelmi támogatás, családi pótlék, családi adókedvezmény összevonásával, egy új, egységes családi pótlékrendszer jött létre. 2006.08.31-ig a nagykorúak még igénybe vehették ezt a támogatási formát, mely ezt követően megszűnt.

Rendszeres gyermekvédelmi támogatás esetében: a központi költségvetésre: 90%,

Az önkormányzati költségvetésre: 10% hárul.

A központi költségvetés biztosítja a gyermekvédelmi kedvezmény, gyermektartásdíj megelőlegezése és az otthonteremtési támogatás teljes fedezetét.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra és a szociális ösztöndíjra, születési támogatásra, valamint a gyermekétkeztetésnél a szociális étkezési térítési díjkedvezményre fordított összeg teljes mértékben az önkormányzatot terheli

2.1. Gyámügyi Iroda

Az ügyiratforgalom 2006. évben 11.918 volt, melyet 6 ügyintéző bonyolított le.

2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi támogatás

A hátrányos helyzetű családok anyagi támogatása, a gyermek családi környezetben történő ellátásának segítése, a gyermek családból történő kiemelésének megelőzése a cél.

Rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosult, akinek az egy főre jutó havi nettó jövedelme az öregségi nyugdíj legkisebb összegét nem haladja meg.

2006. évben 90 család 99 gyermeke 12.582 ezer Ft összegben részesült rendszeres támogatásban. 6 esetben a támogatás elutasításra került, mivel a jogszabályban meghatározott jövedelemhatárt meghaladták.

A jogorvoslati kérelem 2006 évben egy volt, mely saját hatáskörben került elbírálásra.

2006. augusztus 31-sejével a támogatás megszüntetésre került a családtámogatási rendszer átalakításáról szóló 2005.évi CXXVI. tv. alapján.

2.1.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

2006. január 01-től új támogatási forma

A megállapítás célja, annak az igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, egyszeri támogatásra, ingyenes tankönyv biztosítására. Körzeti óvodába kötelező a gyermeket felvenni, a 2. szakképzés ingyenes számukra, ösztöndíjakra való pályázatoknál kedvezőbb elbírálásra jogosultak, stb...

2006. évben 1269 gyermek és fiatal felnőtt részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

Júliusban 781 kiskorú és 18 nagykorú részére, összesen 797 fő részére 3.985.ezer forint, novemberben 1151 kiskorú és 68 nagykorú, összesen 1219 fő részére 6.095 ezer forint került kiutalásra, gyermekenként, 5.000.-Ft. Elutasítások száma: 417 volt.

Jogorvoslati kérelem egy volt, melynek következtében új eljárás elindítására került sor.

2.1.3. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíthető különösen az a gyermek, akinek a családja létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

A segélyek összegét a rászorultság határozta meg. A segélykérelmek beadásának gyakorisága nem meghatározott.

A helyi rendelet szabályozza a családok és az egyedülállók részére adható éves keretösszeget, melynek függvénye, hogy a rendszeres támogatásban részesül-e a kérelmező.

2006. évben 1140 család 2.825 gyermeke 66.345 ezer Ft, összegben részesült rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban.

244 kérelem került elutasításra.

Elutasítás oka: a helyi rendeletben meghatározott jövedelemhatárt nagymértékben meghaladták. Indokolt esetben viszont méltányosság gyakorlására került sor..

Táborozásra, 330 család 352 gyermeke részére, a nevelési, oktatási intézmények, valamint a Gyermekjóléti Központ javaslata alapján 4.595.450.-Ft került kifizetésre.

Beiskolázásra 673 család 1067 iskoláskorú gyermeke részére 5.335 ezer Ft segély került folyósításra.

Karácsonyra: 400 család részére élelmiszercsomagot és 5.000.-Ft, pénzbeli támogatást, 787 család részére 8.000.-Ft-ot biztosítottunk, összesen 8.668 ezer Ft összegben.

Jogorvoslati kérelem 25 volt, mely saját hatáskörben visszavonásra került.

2.1.4. Szociális ösztöndíj

A szociálisan rászorult, kiemelkedő átlageredményű kiskorúak és fiatal felnőttek tanulmányait elősegítő pénzbeli támogatása.

2006. évben 363 család 414 gyermeke részére 24. 711 ezer Ft került kiutalásra.

Az elutasítások száma 51 volt.

Elutasítások oka: jövedelemhatárt meghaladták, az előírt tanulmányi átlagot nem érték el, vagyoni helyzet a jogszabályban meghatározottnak nem felelt meg, Csepelen állandó bejelentett lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel nem rendelkeztek, a kérelmező a 25. életévét betöltötte.

Méltányosság gyakorlására, jogorvoslati kérelemnél, 3-as átlageredményig, a Gyermekjóléti Központ, a Nevelési Tanácsadó, a Cigány Kisebbségi Önkormányzat nyújtott javaslatot.

A támogatás mértéke évről-évre változik az öregségi nyugdíjminimum emelkedésével.

Legmagasabb számban, az alapfokú képzésben részesülők (191), ezt követően a közép (166) majd felsőoktatásban (57) voltak.

Az ösztöndíj kiutalására 3 részletben került sor: január 31-én, április 30-án, október 31-én.

Jogorvoslati kérelmet 3 esetben nyújtottak be, egy esetben a Képviselő-testület helyben hagyta az első fokú döntést, két esetben, saját hatáskörben intézkedtünk.

2.1.5. Születési támogatás:

A születési támogatás, kerületünkben, 2006.július 01-jétől került megállapításra, folyósításra a születési támogatásokról szóló 15/2006.(VI.13.) Budapest-Csepel Önkormányzata Kt. rendelete alapján.

2006. július 01-sejétől december 31-ig 114gyermek részére 2. 280 000.-Ft került átutalásra, a START számlát vezető pénzintézethez, gyermekenként 20.000.-Ft.

A Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata illetékességi területén élő, a Kerületben állandó bejelentett lakóhellyel, állandó bejelentett lakóhely hiányában, a kerületben bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező gyermek, aki:

- 2006. január 01. napján vagy azt követően született,
- a támogatás igénylésére jogosult személy a gyermek születésének időpontjában, a kerületben bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezett, vehette igénybe a születési támogatást.

(A támogatás igénylésére jogosult személy elsősorban az anya, amennyiben a szülői felügyeletet gyakorló a másik szülő, akkor az apa).

A támogatás iránti kérelmet a gyermek 1 hónapos korától, 1 éves koráig terjeszthetik elő az igénylésre jogosultak.

Elutasításra egy esetben került sor, jogorvoslati kérelmet nem nyújtottak be.

2.1.6. Gyermekétkeztetés

A nevelési-, oktatási intézmények vezetői, a szülők által benyújtott kérelmekben szereplő jövedelmek, valamint a gyermek rászorultsága alapján állapítják meg az étkezési térítési díj-kedvezmény összegét.

Térítésmentes étkeztetésben 651 gyermek részesült.

Alanyi jogon 50 %-s étkezési térítésben átlagosan 1779 fő óvodás, iskolás gyermek részesült.

1010 gyermek szociális étkezési térítési díjkedvezményben részesült 28.089 ezer Ft összegben.

Nem volt elutasítás, jogorvoslati kérelmet nem nyújtottak be.

A gyermekétkeztetési támogatások megállapításának és folyósításának eljárásrendjéről a 4/2004 (VIII. 2.) számú polgármesteri utasítás rendelkezik.

Az étkezési díj támogatása iránti kérelmet a nevelési-, oktatási intézményekbe kell benyújtani.

Az étkezési térítési díj szociális kedvezményéről az intézményvezető dönt.

Az önállóan gazdálkodó nevelési-, oktatási intézmények vezetői és az Oktatási Szolgáltató Intézmény vezetője a szociális támogatásra felhasznált összegről havonta kimutatást küldenek a gyámügyi iroda felé.

A gyámügyi iroda ellenőrzi a megküldött kimutatás szerinti felhasználást és azt, hogy a meghatározott keretösszegeken belül van-e az intézmény, az átutalásról a Városgazdálkodási Ágazat gondoskodik.

Pénzbeli és természetbeni ellátások alakulásának összehasonlítása

Megnevezés	2005. év			2006. év		
	Támogatott szám/fő	Elutasítás.	Ezer Ft	Támogatott szám/fő	Elutasítás	Ezer Ft
<i>Rendszeres gyermekvédelmi támogatás *</i>	1.590	441	107.903	90	6	12.582
<i>Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény</i>	-----	-----	-----	1269	417	10.050
<i>Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás</i>	3.287	297	56.605	2.825	244	66.345
<i>Szociális ösztöndíj</i>	431	96	20.125	414	51	24.711
<i>Születési támogatás</i>	-----	-----	-----	114	1	2.280
<i>Gyermekétkeztetés</i>	1.205	11	26.649	1010	-----	28.089
<i>Otthonteremtési támogatás</i>	3	-----	3.406	4	-----	3.854
<i>Gyermektartásdíj megelőlegezése</i>	45	7	4.451	49	4	5.971

* A rendszeres gyermekvédelmi támogatás, családi pótlék, családi adókedvezmény összevonásával, egy új, egységes családi pótlékrendszer jött létre. 2006. 08. 31-ig a nagykorúak még igénybe vehették ezt a támogatási formát, mely ezt követően megszűnt.

2.2. Gyámhivatal

2.2.1. Otthonteremtési támogatás:

Támogatásra jogosult az a fiatal felnőtt, akinek legalább 3 éves megszakítás nélküli nevelésbe vétele nagykorúvá válásával szűnt meg, és nem rendelkezik megfelelő vagyonnal. A támogatás mértéke a nevelésben eltöltött évekhez és a fiatal vagyoni viszonyaihoz igazodik. Az otthonteremtési támogatás iránti kérelmek száma 2006 év folyamán: 4 db volt. Kérelem elutasítására nem került sor a tárgyévben. A 4 fiatal felnőtt részére támogatásként kifizetett összeg: 3.854.000.-Ft volt.

2.2.2. Gyermektartásdíj megelőlegezése:

A tartásdíj megelőlegezésére akkor kerül sor, ha a bíróság a tartásdíjat jogerősen megállapította, a kötelezett rendszeres jövedelmére vezetett behajtás átmenetileg lehetetlen és a gyermeket gondozó személy nem képes a gyermek részére a szükséges tartást nyújtani, valamint a családban az egy főre jutó havi átlagjövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét.

A tárgyév folyamán új megelőlegezésre 12 esetben került sor, mely 17 gyermeket érintett. Megszűnt megelőlegezések száma: 24 volt.

2006. december 31-én 32 család 49 gyermeke részesült megelőlegezésben.

A megelőlegezésre kifizetett összeg: 5.971.000.- Ft.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

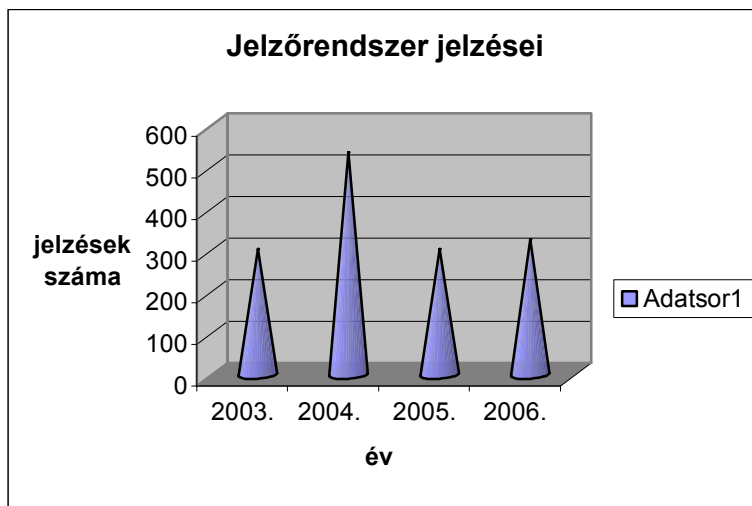
3.1 A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai

A gyermekvédelmi és gyermekjóléti alapellátást a Gyermekjóléti Központ nyújtotta. Az alapellátásban végzett családgondozásban jelentős szerepe van a Családsegítő Szolgálat, a Burattino Alapítvány valamint, a Nevelési Tanácsadó óvoda-, iskolapszichológusi hálózata által végzett szakmai tevékenységnek. A speciális szolgáltatások gazdaságosabb működtetésére a fenntartó ellátási szerződést kötött a kapcsolatügyeleti, utcai, lakótelepi szociális munka és a készenléti ügyelet feladat ellátására, valamint a gyermekek átmeneti gondozásának formáira (helyettes szülő, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona) civil szervezetekkel.

3.1.1. A veszélyeztettség megelőzése, a jelzőrendszer működtetése és koordinálása:

Célja: a veszélyeztetett gyermekek felkutatása, jelzése, súlyos esetben hatósági eljárás kezdeményezése, az intézmények együttműködőse a probléma kezelésére, megszüntetésére szakmaközi esetkonferenciák összehívásával.

A jelzőrendszerrel 325 jelzés érkezett. Nagy részük írásos formában, de a lakosság elsősorban telefonon jelzett és névtelenséget kért. A visszajelzések szintén írásban megtörténtek. Nem csepeli jelzések más kerületekből és az ország bármely részében működő társintézményektől érkeztek, elsősorban a vándorló, költöző családokról.

Év	2003.	2004.	2005.	2006.
Jelzés	302	533	301	325

Veszélyeztető okok megoszlása a jelzőrendszer adatai alapján

Okok	2003.	2004.	2005.	2006.
Szociális (lakhatás, megélhetés)	35%	35%	41%	36%
Egészségi (testi, mentális)	17%	18%	21%	25%
Környezeti (család, intézmények)	26%	27%	28%	32%
Személyiségi (szenvedélyek, magatartási, beilleszkedési, tanulási zavarok)	22%	20%	10%	9%

Halmozott veszélyeztetettség 49%-ról 45%-ra csökkent.

Veszélyeztetett gyermekszám

Év	2003.	2004.	2005.	2006.
Fő	2808	2612	2798	2676

A jelzések leggyakoribb oka

Tankötelezettség teljesítésének hiánya, igazolatlan, igazolt hiányzások

Tanulási, magatartási, beilleszkedési viselkedési zavarok, különösen a kamaszkorosztálynál.

Vagyon elleni bűncselekmények elkövetése

Szülői ház elhagyása

Gyermek elhanyagolása

A szülők mentális állapota (betegség, alkoholizmus)

Életvezetése zavarok, a családi élet súlyos működési hibái

Családi konfliktusok, szülő-kamasz konfliktus

Vándorló családok

Szociális okok / lakhatási problémák, adósság felhalmozás, munkanélküliség /

Jelző szervezetek, személyek	jelzések száma
Kerületi intézmények	
Védőnői Szolgálat	5
Óvodák	3
Általános iskolák	58
Középiskolák	3
Önkormányzat	1
Önkéntes megkeresés	29
Lakossági bejelentés	7
Rendőrkapitányság	38
Tesco	1
Gyámhatóság	52
Gyámhivatal	18
Civil szervezetek	5
Bíróság	1

Nem kerületi intézmények

Gyámhivatal	17
Gyámhatóság	4
Pártfogó felügyelő	1
Családi tanácsadó	1
Igazságügyi Hivatal	7
Integrált Szolgáltatók	36
Általános Iskolák	1
Középiskolák	22
Gyermekkorház	5
Civil szervezetek	10

Tapasztalatok:

- A jelzéseknél a nemek aránya hasonlóságot mutat.
- Életkori megosztásban a 10-16 éves korcsoport száma jelentős.
- A jelzett problémák egyre összetettebbek, feltárásuk hosszabb időt vesz igénybe.
- A jelzőrendszer tagjainak együttműködési készsége megfelelő.
- Az orvosi hálózattal tovább erősödött a kapcsolattartás.

3.1.2.A veszélyeztetettség kezelése, családgondozás:

Célja a család támogatásával, önkéntes vagy hatósági kötelezéssel a gyermek családban tartása.

Összetevői:

Családlátogatás a gyermek otthonában	1265 alkalom
A gyermek és törvényes képviselője általi felkeresés, intézményi segítő munka	5167 alkalom
Társintézmények megkeresése a gyermek és szülei ügyében	905 alkalom
Ügyeleti ellátás, egyszeri segítség kérés	277 alkalom

Évszám	Alapellátás	Önkéntes	Kötelezés	Lezárt esetek
2003.	422	139	119	164
2004.	528	148	235	145
2005.	505	172	159	174
2006.	655	189	112	254

Tapasztalatok:

- Enyhébb, közepesen súlyos ügyek tartoznak az ellátásba, esetek 60% -a.
- Az életkori megosztás 14-17 év, nem szerinti megosztásban a fiúk vannak többségben.
- Szülők, gyermekek toleranciája egyre kisebb.
- Jelentős a fiatalok lemorzsolódása a 9.-10. osztályban.
- A szolgáltatást kérők elvárásai sokszor irreálisak, a munkahelykeresés, lakásmegoldás, gyermeknevelés területén.
- A kamaszoknál a szerepek megfordultak, a szülőket folyamatosan erősíteni kell szülői mivoltukban.
- Legtöbb esetben az anya egyedül neveli gyermekeit vagy élettársi kapcsolatban él, amelyben a fiatal háttérbe kerül.

-A társintézményekkel, ahol nem „látszat” együttműködés van, eredmények születnek, más esetben mindenki a családgondozótól várja a probléma megoldását.

-A szülők egyre terheltebbek, gondjaik egyre sokrétűbbek.

-A munkánkat segítő szakemberekkel (jogász, pszichológus, pszichiáter) történő konzultáció lehetősége kölcsönösen előhívta az eredményességet a munkájukban.

-Az átmeneti elhelyezések rövidtávon megoldásokat adnak különösen az egyedülálló szülők életkrízise esetén.

- Az esetkonferenciák hatékony eszközök. A társintézmények részvétele megfelelő. A szakemberek írásban inkább megfogalmazzák véleményüket, de szóbeli megnyilatkozásokban sokkal tartózkodóbbak.

-Kitolódott 18 éves korig a tankötelezettség, betartatására eszköztelen a rendszer. Előfordulnak probléma elkerülő, kirekesztő megoldások.

-A bűnelkövető gyermekek száma emelkedik évről évre, visszaélések vannak a szülők részéről, mivel a gyermek nem büntethető.

- Egyre nagyobb az igény a bölcsődei, óvodai férőhelyekre.

A családgondozási tevékenységükben megjelenik a **tájékoztatás** a gyermeki, szülői jogokról, köteleességekről írásos formában is. Segítették a rászorulókat a **támogatásokhoz történő hozzájutáshoz**, helyi és budapesti társintézmények szolgáltatásainak igénybevételéhez (családos otthonok, bölcsődei elhelyezés, adósságkezelés, speciális szükségletű gyermek szállítása, hetes intézmények, rehabilitációs otthon, drogambulancia igénybevétele). **Hivatalos ügyeket intéztek**, támogatási javaslatokat, nyomtatványokat töltöttek ki. A **tanácsadások** a bűnmegelőzésről, jogi, gyermekpszichiátriai, pszichológiai, családterápiás konzultációkról, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés ismeretközlésekről valamint a fejlesztő pedagógiai foglalkozásokról szóltak. **Adminisztrációs** feladataik a gyermekek és családjaik ügyében folytatott levelezés, valamint minden esetről a gyermekvédelmi nyomtatványok kitöltése. A **szabadidő eltöltésre** hetente sportjáték, foci, szerepjáték, kézműves és kortárs csoport foglalkozások, filmklub, életmódformáló programok jelentették a prevenciót. A nyári időszakban táborokat szerveztek. A budapesti **szünidei programokra** vitték a gyermekeket, akik nem voltak a napközis táborban. A nyári napközis táborban bűnmegelőzési játékkal látogattak el a gyermekekhez. Szétosztották a **civil szervezetek adományait**, amellyel az iskolakezdést segítették. Az óvodások egészségjátékával egészségnevelési ismereteket közvetítettek. **Esetmegbeszélő konferenciákat szerveztek** a gyermekek és szüleik ügyeiben a gyermekvédelmi szakemberek bevonásával. A **drog prevenció**s tevékenységüket szabadidős programokkal, utcai szociális munkával, a kortárs csoport bevonásával működtették. A gyermek **elhelyezési tárgyaláson** a szakellátó rendszerrel ismertették a családgondozás folyamatát, és javaslatot tettek a gyermek gondozási helyére.

Részt vettek **védelembé vételi tárgyalásokon, felülvizsgálatokon** a Gyámhivatal, Gyámhatóság meghívásával, ahol tájékoztatást nyújtottak a családgondozás eredménytelenségének okairól, javaslatot tettek a szülővel és a gyermekkel történő együttműködési kötelezés formáira.

3.1.3.A szociális válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása:

Három válsághelyzetű várandós került a kórházi szociális munkás látókörébe. Két mentálisan beteg, ellátatlan, hajléktalan anyát, biztonságba helyeztek kórházi környezetbe. Az újszülöttek gyermekvédelmi ellátásba kerültek.

3.1.4. Családjából kiemelt gyermek visszahelyezése és szüleinek gondozása érdekében:

- A gyermeket felkeresték a gondozási helyen, tájékoztak arról, hogy hogyan sikerült beilleszkednie, kivéve a vidéki otthonokat.
- Elősegítették a törvényes képviselővel a kapcsolattartást.
- Utógondozást végeztek a gyermek családjánál a visszailleszkedés körülményeinek jobbítása érdekében
- Tapasztalatot cseréltek a kerületben található szakellátó intézmények munkatársaival

Eredményeik:

A jelzőrendszer tagjaival egyre tartalmasabb az együttműködés.

A több éve működő preventív szabadidős programok hatására erősödött a fiatalok kommunikációs készsége. A családok konfliktus kezelő technikája, közösségi aktivitásuk, toleranciájuk, szocializációs szerepük fejlődött.

A kerület több általános iskoláját megjárta gyermekek sikeresen befejezték tanulmányikat az alternatív iskolákban.

Az utcai szociális munkások több hajléktalan, gyermeces családot találtak meg és jelezték veszélyeztetettségüket.

A kórházi szociális munkás a kórház és a védőnők jelzésére azonnali gyermekvédelmi intézkedést tudott kezdeményezni.

A kapcsolatügyeleti szolgáltatáson a közvetítés, mediálás során több esetben a szülő felek megegyezésével normalizálódott konfliktusos helyzetük, így megvalósult a kultúrált válás és kapcsolattartás.

A gyermekek nyári táboroztatásához civil szervezettel, magánszemélyekkel összefogva Jótekonysági Bál keretében gyűjtöttünk anyagi támogatást.

Az alapellátási családgondozásnál az önkéntes megkeresők esetén van látványos eredmény, belső motiváltságuk erősebb a változtatása.

3. 2. Gyermekek napközbeni ellátása

3.2.1. Bölcsődék:

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását-nevelését végző intézmény.

A bölcsőde az alapellátáson túl, szolgáltatásként, gyermeknevelési tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel, Baba - Mama Klub, játszócsoport működtetésével is segíti a családokat.

A Budapest-Csepel Önkormányzata Egyesített Bölcsődék 220 engedélyezett és működő férőhellyel rendelkeznek, valamint a Nagy Imre Általános Művelődési Központ bölcsődéje 60 engedélyezett és 30 működő férőhellyel üzemel.

250 működő férőhelyen 2006-ban 345 gyermeket gondoztak, 25 bölcsődei csoportban.

A bölcsődei férőhelyek kihasználtsága (2006. május 31-i állapot szerint):

- a beíratott gyermekekhez viszonyítva: 115,41 %
- a gondozott gyermekekhez viszonyítva: 138,12 %

A bölcsődei férőhelyek kihasználtsága (2006. december 31-i állapot szerint):

- a beíratott gyermekekhez viszonyítva: 95,79 %
- a gondozott gyermekekhez viszonyítva: 124,84 %

A 345 gyermek közül ismereteik szerint 43 főt nevel egyedül az édesanya. A 3 és több gyermekes családok száma 26 volt.

2006. évben: Gyámügyi Iroda megkeresésére	1
Gyermekjóléti Központ támogató javaslatára	10
Vöröskereszt Családok Átmeneti Otthona kérésére	3
Családsegítő Szolgálat támogató javaslatára gyermeket vettek fel	1

A szolgáltatásként működő időszakos gyermekfelügyeletet 2006-ban 50 gyermek vette igénybe, 1042 alkalommal, 5315,5 órában.

3.2.2. Óvodák

Preventív és terápiás célú csoportos és egyéni személyiségfejlesztő munkák folynak, amelyek a gyermekvédelmi munka sikerességét is szolgálják. A pszichológiai, logopédiai fejlesztés mellett énerősítő, önismeretre, önnevelésre irányuló foglalkozásokkal, feszültségoldó játékok választékával segítik a gyermekvédelmi munkát.

A diszlexiás, beszédfejlődésben elmaradt, értelmi, illetve mozgásfogyatékos gyermekek speciális óvodai csoportokban részesülnek egyéni fejlesztésben. Minden óvodában működik gyermekvédelmi felelős.

3.2.3. Általános iskolák

2006-ban az előző évhez képest csekély volt a veszélyeztetettként nyilvántartott tanulók számában (48 fő növekedés) és arányában (1%os növekedés) a változás.

A gyermekvédelmi tartalmú prevenció szempontjából kiemelésre érdemes, hogy jelenleg két iskola 2-2 csoportjában diszlexiás tanulók oktatása folyik, egy intézményben pedig autista gyermekek speciális fejlesztését vállalja a kerület. Az integrált nevelés kiemelt feladat a közoktatási intézményekben. Az integrációban részt vállaló iskolák közül a Mátyás Király iskola enyhe fokban értelmi fogyatékosok, a Móra Ferenc iskola pedig siket, vagy nagyot halló tanulók foglalkoztatását látja el, a többi tanulóval egy közösségben. Magatartási, tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztését vállalja már évek óta a Szárcsa iskola, ahol mintegy tanulócsoporthoz, Nevelési Tanácsadóban vizsgált, és szakvéleménnyel rendelkező tanuló integrált oktatása folyik. Hasonló feladatra vállalkozik a II. Rákóczi Ferenc iskola, ahol főleg hátrányos helyzetű, problémás családi háttérű tanulók nevelése-oktatása folyik.

3.2.4. Középiskolák

A két kerületi fenntartású középiskolában a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, és a veszélyeztetettként nyilvántartottak arányában jelentős eltérés nem volt 2006-ban az előző évhez képest.

A Jedlik Ányos Gimnáziumba tavaly 60 tanulót tartottak nyilván veszélyeztetettként, míg 2005-ben 76-ot.

A Csete Balázs iskolában elhanyagolható különbség volt a két évben a veszélyeztetettek számát illetően: 2006. évre 5 fővel csökkent a nyilvántartottak száma. Az intézmény általános iskolai tagintézménye, ahol tulajdonképpen minden tanuló gyermekvédelmi gondoskodásra szorult, a tanévtől alapítványi fenntartásba került, így ha a kerületben nem is, az ágazatban valamelyest csökkent a gyermekvédelmi problémák köre.

Összefoglalva:

Az óvodákban, iskolákban a veszélyeztettként nyilvántartottak közel fele halmozottan veszélyeztetett. A legsűrűbben előforduló veszélyeztető tényező az anyagi, és a környezeti ok. E két változó lényegében hosszú évek óta vezető ok a nyilvántartásba vételnél. A nehezülő életkörülmények nem csak a családok létbiztonságát ingatják meg, hanem az otthoni, intézményi szociális környezetben is problémaforrássá válnak, és ez kihat a gyermekek magatartására, szocializációjára, tanulására is. Ezek a tényezők is hozzájárulnak ahhoz az újabban tapasztalt jelenséghez, hogy egyre több személyiséganomáliával, növekvő agresszivitással, beilleszkedési, társas viselkedési problémákkal kell számolniuk a pedagógusoknak.

Az intézményekben egyre többször fogalmazódik meg elvárásként a fenntartó felé, hogy biztosítson megfelelő szakemberi háttérrel (pl. fejlesztőpedagógust) a vázolt nehézségek eredményes kezelésére. Az elmúlt tanévben sikerült teljes körűvé tenni az iskolapszichológusi hálózatot, így e téren jelentős segítséget kapnak az iskolák pedagógiai munkájukhoz.

Az iskolákban döntő részben félállású gyermekvédelmi felelősök koordinálják, irányítják a gyermekvédelmi munkát. Az óvodai és az iskolai gyermekvédelmi felelősöknek külön kerületi szintű szakmai munkaközösségük van a Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézmény koordinálásában, ahol a problémakörben jártas, tapasztalt szaktanácsadó segíti munkájukat. Rendszeresen tartanak szakmai találkozókat, konzultációkat.

A pedagógusok az elmúlt időszakban is ellátták gyermekvédelmi feladataikat, szükség esetén együttműködtek a gyermekvédelemben érdekelt külső szervekkel a problémák megelőzésében, és megszüntetésében. Írásos beszámolóik szerint munkájukhoz megkapták a szükséges segítséget a kerületi szakmai háttérintézményektől. Kifejezetten szoros és zavartalan az együttműködésük a helyi gyermekvédelmi intézményekkel (Gyermekjóléti Központ, Családsegítő Szolgálat, Nevelési Tanácsadó).

Jogszabályi előírás alapján regisztrálták a szülői nyilatkozatok szerint halmozottan hátrányos helyzetű csepeli gyermekeket. A Gyámügyi Irodától megkapott nyilatkozatok alapján jelenleg 341 fő kiskorút tartanak nyilván. Közülük 169 fő általános iskolás, 102 fő nem önkormányzati intézményben ellátott, 42 fő óvodás, 25 fő még nem jár intézménybe, 3 fő pedig bölcsődés.

Problémák, eredmények megfogalmazása

A tanév végi beszámolók szerint az intézmények elsősorban abban várják a fenntartó segítségét, hogy a fejlesztőpedagógusok, és esetenként a logopédusok, nagyobb óraszámban végezzenek fejlesztő munkát az intézményekben. Ez azonban újabb státusok telepítését teszi szükségessé. A Mészáros Jenő Speciális Általános Iskola, ahol jelentős szociális és ebből fakadó gyermekvédelmi gondokkal kell szembesülnünk, a jelenleg félállású gyermekvédelmi felelősi státusát évek óta szeretné fő állásúvá minősíttetni.

A gyermekvédelemre vonatkozóan a munkatervben meghatározott feladatok az intézményekben és a hivatalban is teljesültek az elmúlt évben.

3.2.5. Csepeli Ifjúsági Információs Pont

Az Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda tevékenysége szolgáltatás alapú, elsődleges tevékenysége az információs szolgáltatásból és tanácsadásokból kialakított komplex szolgáltatói felület biztosítása a célcsoport számára. Egyéb tevékenységeinek célja, hogy komplex információs és tanácsadó szolgáltatásait támogassa, azokat kiegészítse a hatékonyság és hatásosság érdekében. A megcélzott ügyfeleitől, illetve ügyfélkörtől függően a szolgáltatásokat több szinten határozza meg, valamint szolgáltatásait azok tartalma alapján külön szolgáltatási ágakban helyezi el.

3. 3. Nevelési Tanácsadó

A Nevelési Tanácsadó diagnosztikai, rehabilitációs célú és pszichoterápiás ellátást végez.

Az intézményükbe a kerület iskolái, óvodái, egészségügyi intézményei, stb. irányítják gondozottjaikat.

A tanácsadó dolgozói két formában látják el a kerületi 3-18 éves gyerekeket:

- a) kihelyezett rendelés
- b) saját intézményen belüli szakellátás.

Kihelyezett rendeléseiken (óvoda, iskola) pszichológusi és fejlesztőpedagógusi tevékenységet végeznek. Ezek döntően a pedagógiai-pszichológiai szemlélet formálását szolgálják, valamint korrekciós foglalkozásokat jelentenek.

Tanácsadón belüli rendeléseik jellege a súlyosabb problémák pszichés és fejlődési diagnosztikai feltárását és terápiás ellátását tartalmazzák

3. 4. Gyermekek átmeneti gondozása

3.4.1. *Helyettes szülői ellátást* a Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesület látta el. (férőhelyszám: 2 fő)

Célja: saját háztartásukban teljes ellátást nyújtanak hatósági intézkedés nélkül a gyermek számára, ha szülője kórházba kerül, munkahelyi, családi kapcsolati válsághelyzetben van.

A szolgáltatást igénybe vette 3 gyermek 140 gondozási nappal. Elhelyezés okai a szülő munkaidő beosztása, kórházi tartózkodása. A gyermekek visszakerültek a családba.

3.4.2. *Gyermekek Átmeneti Otthonában történő ellátást* a XX. ker. Család- és Gyermekvédelmi Központ nyújtja (férőhelyszám 2 fő).

Célja: teljes körű ellátást biztosítása a szülő vagy a gyermek kérelmére vagy beleegyezésével, ideiglenesen a szülő életvezetési, távolléte vagy más akadályoztatása miatt hatósági intézkedés nélkül.

Ez évben 7 gyermek vette igénybe a szolgáltatást 169 gondozási nappal. Az okok között a szülő – gyermek konfliktus, egészségi problémák, átmeneti lakhatási gondok, külföldi munkavállalás szerepelt. Minden gyermek visszakerült a családba.

3.4.3. *Családok Átmeneti Otthonában történő ellátást a Magyar Vöröskereszt biztosította.* (férőhelyszám: 20 fő)

A csepeli intézmények 72 főt, 24 családot 8925 gondozási nappal helyeztek el.

A Gyermekvédelmi törvény alapján fogadják a gyermekek jogán a hajléktalanná vált szülőjét is, akiknek az együttműködése elengedhetetlen feltétele az igénybevételnek. Bármilyen problémával küzd a szülő a megoldás keresésében a döntések a gyermek érdekeit kell, hogy

szolgálják. A bekerülésnél fontos szempont, hogy valóban azok kerüljenek be a Családok Átmeneti Otthonába, akiknek nem kínálkozik más megoldás.

Új szolgáltatás, - amelyre a minisztériumi meghívásos pályázatán nyertek – a családon belüli erőszak áldozatait segítik. Vásároltak egy önálló lakást, amelynek titkos a címe, ide fogadják az akut krízisbe került bántalmazott egyedülálló, és gyermekes asszonyokat.

Az ellátásban 6-8 hetet tölthetnek, majd biztos távolságba helyezik őket a bántalmazóktól.

Céljaik: biztosítják a gyermekeknek az alapellátás keretében, hogy vérszerinti szüleik nevelhessék őket, próbálják (ahol hiányos) a szocializációjukat apró lépésekkel jó irányba terelni, mintaadással, egy élhetőbb körülmény megteremtésével.

3. 5. Védőnői Szolgálat, várandós anyák gondozása

A várandós anyák statisztikai adatai összehasonlítva az előző évi (2005. évi) adatokkal:

	<u>2005.év</u>	<u>2006.év</u>
Nyilvántartásba vett:	755	764
Várandós anyák száma:	1208	1266
<i>Veszélyeztetettek:</i>		
Fokozott gondozást igényel:	252	262
- eü. ok miatt	208	188
- környezeti okok miatt	38	65
- eü. és környezeti ok miatt:	6	6
- dohányzó anya	111	129
- alkohol		titkolják
- drogfogyasztás		titkolják
Védőnői családlátogatások száma:	2231	2576
Védőnői tanácsadáson megjelentek:	3352	3143

Problémák, eredmények megfogalmazása:

- A fenti statisztikai adatokból kitűnik, hogy a kerületben az újonnan nyilvántartásba vett várandós anyák száma alig emelkedett.
- Továbbra is szomorú képet mutat a dohányzás, mely nemcsak a várandós anyát és magzatot, de a családban együtt élő gyermek és felnőtt egészségét is veszélyeztetheti.
- Sokan fogyasztanak alkoholt, látogatásaik alkalmával az otthoni környezetben az alkohol jelenlétét is érzékelték.
- A drogozást nagyon titkolják – de érzékelhető.
- A védőnői családlátogatások emelkedése egyrészt örvendetes, mert a várandós anyát otthon találják, de probléma is, mert nincs munkája, ezért van otthon, sokszor a vele egy háztartásban élő férj, vagy élettárs is munkanélküli, vagy alkalmi munkából él.
- Az egészséges életmód, ezen belül az egészséges táplálkozás a felnőttkori életminőség fontos megalapozója. Sok a létminimum alatt élő kismama.
- Anyagiak hiányában nem táplálkoznak megfelelően, olcsó árucikkeket fogyasztanak, nem a szükséges fehérjét, szénhidrátot stb. (Ez a születendő magzatra is hatással van.)

- Az önálló életkezdés, a saját család kialakítása, a lakáshoz jutás szinte lehetetlen anyagi háttér nélkül.
- A klasszikus nagy családmódellek eltűnőben vannak a kisméretű lakások miatt, ahol az ifjú pár egy kishálóban lakik. A befogadó család életvitelét kell továbbvinniük. Emiatt a szemléletbeli változások is nehézségekbe ütköznek.

3. 6. Családsegítő Szolgálat

A családgondozói munka során a velük kapcsolatba kerülő családok gyermekei a legtöbb esetben bevonódnak a gondozási folyamatba, hiszen a családot komplex egészként kell kezelni

A családgondozási folyamat során a gyermekekkel végzett munka éppoly fontos, mint a szülőkkel folytatott gondozás. A Családsegítő feladatai több területen kapcsolódnak a Gyermekjóléti Központ munkájához, így több esetben az együttes munka szükséges a családok érdekeit, szükségleteit leginkább figyelembe vevő megoldások megtalálásához.

A családgondozói csoport a leggyakrabban a következő problémákkal találkozik:

- Gyermeknevelési problémák: a szülők kezelhetetlennek érzik gyermeküket.
- Veszélyeztető tényező a családok bizonytalan anyagi helyzete.
- A saját tulajdonnal vagy bérlakással rendelkező kis jövedelmű családok is lehetetlen helyzetbe kerülnek, ha a lakás fenntartási költségeit nem tudják fedezni, megkezdődik a díjhátralék felhalmozódása.
- A gyerekek általában egyszülős családból származnak, többnyire az apa hiányzik.
- Rossz minőségű, egészségtelen, kis lakásban élnek, ahol nagy a zsúfoltság, sok a konfliktus lehetőség, kicsi a mozgástér.
- A szülők nem beszélnek meg a problémáikat a gyerekekkel.
- A szülők túlzott szigorú, testi erőszakot alkalmaznak, vagy elhanyagolják gyermekeiket.
- A szülők általában aluliskolázottak, munkanélküli vagy rosszul fizetett alkalmi és segédmunkából élnek, gyakran több műszakban dolgoznak, így a gyerekek felügyelet nélkül, esetleg a nagyszülőkre bízva maradnak otthon, vagy az utcán csellengnek.
- A szegény családok körében gyakoriak a szenvedélybetegségek, a gyerekek is korán kezdik el a dohányzást és az alkoholfogyasztást, a drogozás is.
- Társas kapcsolataik nincsenek, nehezen épülnek ki, sokszor befogadó, deviáns bandákhoz csatlakoznak.

A szociális problémák részben anyagi veszélyeztetést jelentenek, de nagy jelentősége van a társadalmi beilleszkedésnek. Ezen problémák kezelésére hozták létre ifjúsági klubjaikat, és rendszeresen szerveznek táborokat, amelyek a szülőknek is segítséget nyújtanak a gyermek hasznos szabadidejének megtervezésében. Programjaikat úgy állítják össze, hogy az a szabadidő aktív eltöltését jelentse.

Klubjaik célcsoportja:

A kerületben élő, 8-18 éves gyerekek, akiknek családja a Családsegítő Szolgálat kliens körébe tartozik, illetve a célcsoport baráti, ismeretségi köre, akik hasonló helyzetben élnek, de még kliensként nem jelentek meg a szolgálatuknál.

Klubéletük célja, hogy a fiatalok számra vonzó programokat szervezzenek és ezen keresztül konstruktív célokat követő közösségeket hozzanak létre.

Kuckó klub

A gyermek klub egész éves működésében fontos elem a színjátszás és kézműves foglalkozás. Heti foglalkozásaikon vagy naptári ünnepeket megelőzően a gyermekek ötleteiből, fantáziájából született produkciókat készítenek.

Részvevők száma: 62, a forgalom: 618.

Tudor Műhely

A szakemberek csoportfoglalkozások keretében és egyénileg is foglalkoznak a hátrányos helyzetű, tehetséges gyerekekkel.

Az aktuális foglalkozás alkalmanként kapcsolódik az aktuális iskolai tananyaghoz is. Három jól elkülöníthető pillérre építik a nevelést:

- *Művészeti nevelés*
- *Számítógépes ismeretek, informatika, médiakultúra.*
- *Angol nyelv, játékos formában.*

Alkalmak száma: 222, résztvevők száma: 12 fő/alkalom

Pingpong Klub

Célja: a hátrányos helyzetű fiatalok számára a Magyar Éjféle Sportbajnokságok Egyesületének klubját működteti, hogy hétvégén éjjel ne az utcán csellengjenek a 12-25 év közötti fiatalok.

Éves forgalmuk: 893 fő

Napközis és nyári táborok

A napközis tábor két hetes, munkanapokon 8-17 óráig tart nyitva, székhelye a Családsegítő Szolgálat épülete. A napi program két részből áll: belső téri dráma, és kézműves foglalkozások, ahol a gyerekek a tábor végén, a szülőknek bemutatásra szánt alkotásokat készítik el. Résztvevők száma: 28 gyermek.

Az egyhetes *nyári táborukat* minden évben más, vidéki településen tartják, ahol a gyermekek mindig az aktuális környezet társadalmi, és természeti sajátosságaival ismerkednek. (Pl.: természeti környezet megismerése, a tábor környezetéhez tartozó kulturális és művészeti hagyományok megismerése, értékek közvetítése, ismerkedés a helyi családok mindennapi életével.) Résztvevők száma: 31 gyermek.

Eredményeik

Programjaikat úgy állították össze, hogy azok a szabadidő aktív eltöltését jelentsék, ezen belül választási lehetőséget nyújtsanak a játékos-sportos foglalkozások között.

- A foglalkozásokon résztvevő gyerekek kötődnek a velük dolgozó felnőttekhez és egymáshoz is. Mindez olyan körülmények között és olyan irányítás mellett történik, mely közösségi élményekhez juttatja a gyerekeket.
- Tanulmányi eredményük lassan, de folyamatosan javul. Az évisméltésre kötelezett tanulók száma kevesebb. A tanév végének közeledtével felelősséget éreznek, és maguktól jelzik, ha segítségre van szükségük. Felelőség és igazságérzetük fejlődött.
- Az esetleges konfliktusokat már nem testi erőszakkal oldják meg.
- Környezeti kultúra, és társadalmi ismeretek tekintetében fogékonyabbak, érdeklődésük érzékelhető.
- Rendeződtek a családi konfliktusok
- Kommunikációs szintjük, konfliktusmegoldó képességük a tagok legalább 90%-nál javult

Összefoglalva elmondhatják, hogy kialakult egy stabil közösség. Az együtt töltött idő, a közös munka eredménye, a bizalom, csoportkohézió, szolidaritás, felelősségvállalás, tanulmányi eredmények javulása. A deviánsviselkedést mutató gyerekek, magatartása a közösségi normákhoz igazodóvá vált. Önismeretben, kommunikációs készségekben erősödve olyan szocializált viselkedéselemek épültek be a személyiségükbe, amelyek esélyt jelentenek az esetleges hibás szocializációs minta korrigálására.

4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések:

A veszélyeztettség olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése családi környezetében is biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.

2006. évben védelembe vettek száma: 39 fő

4. 1. A védelembe vétel okai:

- tankötelezettség elmulasztása:	13 fő
- csavargás:	1 fő
- szülők mentális problémái (alkoholizmus, depresszió, retardáltság):	18 fő
- pszichés problémákkal küzdő gyermek:	13 fő
- válófélben szülők által elkövetett érzelmi veszélyeztetés:	1 fő

A védelembe vétel okainál egy gyermek esetében több ok is fennállhat.

A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a jegyzői gyámhatóság a gyermek részére a gyermekjóléti központ családgyámogatóját rendeli ki, valamint,

1. Kötelezheti a szülőt az alábbiakra:
 - vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, iskolaotthonos nevelést, oktatást, kollégiumi ellátást
 - gyermekével együtt keresse fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet
 - gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat.

2. Kezdeményezheti a háziorvosnál–súlyos veszélyeztettség esetén bármely orvosnál-a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát.
3. Intézkedhet az illetékes szervek bevonásával a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről.
4. Magatartási szabályokat állapíthat meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében.
5. Figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására.

A védelembé vételi felülvizsgálatok eredménye: fenntartás: 29 fő, megszüntetés: 21 fő.

A fenntartás okai:

- szülők elhanyagoló magatartása miatt	29 fő
- gyermek pszichés problémái, viselkedés zavar	8 fő
- tankötelezettség elmulasztása	6 fő
- ügyészégi vizsgálat van folyamatban	1 fő

A megszűnések okai:

- eredményre vezetett	13 fő
- a nagykorúság elérése	1 fő
- tankötelezettsége megszűnt	1 fő
- átmeneti nevelésbe került	6 fő

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a gyámhatóság elhelyezheti a nevelésre alkalmas azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél, vagy ha erre nincs lehetőség az ideiglenes hatályú elhelyezés biztosítására is kijelölt gyermekotthonban.

4. 2. Ideiglenes hatályú elhelyezések: 2006. évben összesen 6 esetben történtek.

Szülő kérelmére indult eljárás: 5 fő

a szülők által felhozott indokok az elhelyezésre:

- hajléktalan szülő	4 fő
- a gyám és a szülők sem vállalták a gyermek gondozását magatartási problémák miatt	1 fő

Gyermekjóléti Központ kérelmére indult eljárás 1 fő

indokai:

- törvényes képviselő nélküli, külföldi állampolgárságú gyermek	1 fő
---	------

A jegyzői gyámhatóság hol helyezte el a gyermeket:

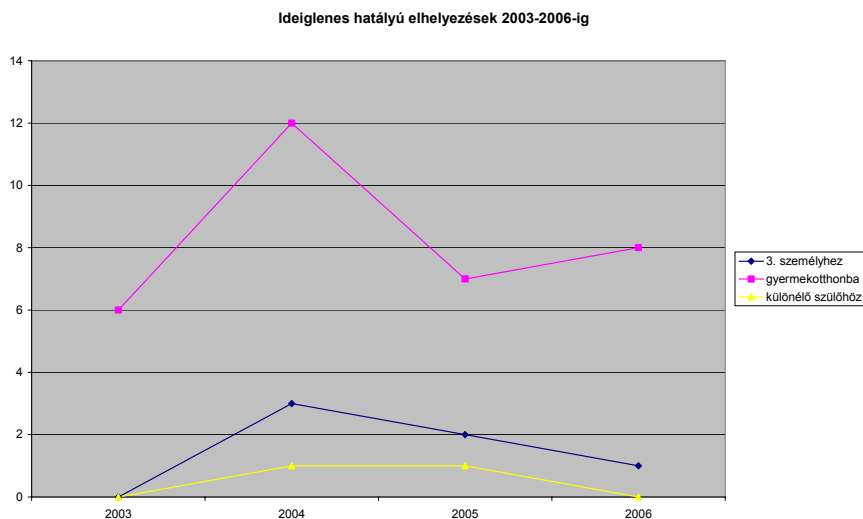
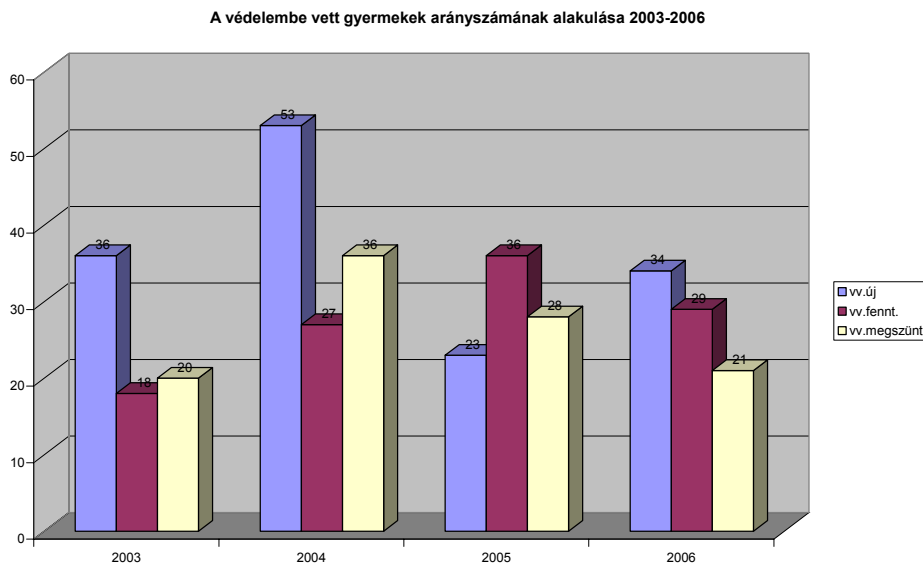
- harmadik személynél	1 fő
- átmeneti gyermekotthon	5 fő

Gyámhivatali felülvizsgálat eredménye:

- átmeneti nevelésbe vétel	3 fő
- visszakerült a családba	1 fő

Nincs visszajelzés a gyámhivatali felülvizsgálat eredményéről 2 fő esetében.

4. 3. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések összehasonlítása a gyámügyi irodán

Indoklás:

- A védelembe vételek száma 2004. évben volt a legmagasabb. 2005. évhez képest 2006-ban emelkedett.
- 2006-ban, az ideiglenes hatályú elhelyezések száma 2004. évhez képest nagymértékben csökkent!

5. Gyámhivatal hatósági intézkedései és feladatai

5. 1. Ideiglenes hatályú elhelyezés

Amennyiben a gyermek felügyelet nélkül marad, testi, értelmi és erkölcsi fejlődését a családi környezete, vagy önmaga súlyosan veszélyezteti és emiatt azonnali intézkedés szükséges, a gyámhatóság a gyermeket ideiglenesen elhelyezi. Az ideiglenes hatályú elhelyezést a

gyámhivatal felülvizsgálja. Határoz arról, mely intézmény vagy más elhelyezés a legmegfelelőbb a gyermek számára.

2006. évben a Gyámhivatal által 10 esetben került sor a kiskorú ideiglenes elhelyezésére, más szerv által 1 esetben, mely összesen 12 gyermeket érintett. Az ideiglenes hatályú elhelyezést követően 2 gyermek külön élő szülőnél, 2 gyermek harmadik személynél, 2 gyermek nevelőszülőnél, 5 kiskorú gyermekotthonban, 1 gyermek pedig más bentlakásos intézményben került elhelyezésre. Gyermekelhelyezés megváltoztatása iránti perindítás 3 esetben vált szükségessé, 2 alkalommal pedig védelembe vételi eljárás kezdeményezésére került sor.

5. 2. Családba fogadás

A szülő kérelmére a gyermeket egy szülő által megnevezett személy, család átmenetileg befogadja, gondozza. Ez idő alatt a szülő felügyeleti joga szünetel, a családba fogadó szülőt kell gyámul kirendelni.

A családba fogadás az alapul szolgáló ok előrelátható fennállásáig tart, de azt a gyámhivatal a gyám tájékoztatása alapján felülvizsgálja. Az elmúlt év során 8 esetben engedélyezte a kiskorú családba fogadását. Kérelem elutasítására nem került sor.

5. 3. Átmeneti nevelés

A Gyámhivatal a gyermeket átmeneti nevelésbe veszi, ha a gyermek fejlődését a családi környezete veszélyezteti, és azt a már említett megoldásokkal nem sikerült megszüntetni.

Ezzel egyidejűleg a gyermeket nevelőszülőnél, vagy ha ez nem lehetséges, gyermekotthonban helyezi el, és gyámot rendel részére.

A Gyámhivatal az átmeneti nevelésbe vétel feltételeinek fennállását évenként felülvizsgálja.

A gyermek családjába történő visszagondozására a gyermekotthon, a szülő család gondozása pedig a Gyermekjóléti Központ feladata. A tárgyévben 10 gyermek átmeneti nevelésbe vételéről döntött a Gyámhivatal 2006. december 31-én 57 átmeneti nevelt szerepelt a Gyámhivatal nyilvántartásában.

5. 4. Tartós nevelésbe vétel

A Gyámhivatal a gyermeket tartós nevelésbe veszi, ha a gyermeknek nincs felügyeletet gyakorló szülője, vagy ha a szülő gyermeke örökbefogadásához, az örökbefogadó személynek ismerete nélkül tett hozzájáruló nyilatkozatot. A tartós nevelésbe vétel a gyermek otthontnyújtó ellátását egyéni elhelyezési terv szerint biztosítja. A gyámrendelés és a felülvizsgálat az átmeneti nevelésnél leírtakkal megegyezik. Az év folyamán tartós nevelésbe vételre nem került sor. 2006. év december 31. én nyilvántartott tartós neveltek száma: 2 fő.

5. 5. Utógondozás

Az átmeneti és tartós nevelés megszüntetése után a Gyámhivatal elrendeli az utógondozást, melynek időtartama legalább egy év. Célja, hogy a gyermek családba való visszailleszkedését a Gyermekjóléti Központ, gyermekotthon, vagy a szakszolgálat utógondozója segítse elő.

Az év folyamán elrendelt utógondozói esetek száma: 3, ebből 1 alkalommal a Gyermekjóléti Központ családgondozóját, 2 esetben pedig a gyermekotthon utógondozóját rendelte ki a Gyámhivatal a kiskorúak részére.

5. 6. Utógondozói ellátás

A Gyámhivatal a gyermekvédelmi gondoskodásból nagykorúvá válása miatt kikerült fiatal felnőtt kérelmére és a gyám javaslatára akkor rendeli el az utógondozói ellátást, ha a fiatal

létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, nappali tagozaton még tanulmányokat folytat, illetve szociális intézménybe felvételét várja.

A kérelem teljesítése esetén a fiatal felnőtt továbbra is a nevelőszülő háztartásában, illetve a gyermekotthonban maradhat, vagy utógondozói otthonban nyerhet elhelyezést és részesülhet további ellátásban. A fiatal felnőtt 24. életévének betöltéséig bármikor jogosult a kérelem előterjesztésére.

Elrendelt utógondozói ellátásban részesült 8 fiatal felnőtt, 2 nevelőszülőhöz, 6 fiatal gyermekotthonba került.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása:

6. 1. Gyámügyi Iroda 2006. évben a Budapest Főváros Közigazgatási Hivatala, Szociális és Gyámhivatala a 16. életévüket betöltött kiskorúak szakellátásba kerülését, valamint az eseti és ügygondnoki kirendeléseket vizsgálta Budapest 23 kerületében, melyről átfogó értékelést készítettek.

A Gyámügyi Iroda a téma vizsgálatában lévő elvárásoknak mindkét esetben megfelelt, az eljárások jogszerűek voltak, ezért a Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata, Polgármesteri Hivatal Gyámügyi Irodájáról külön jelentés nem készült.

6. 2. Gyámhivatal

A Budapest Főváros Közigazgatási Hivatala Fővárosi Szociális és Gyámhivatal 2006-ban szakmai ellenőrzést végzett Budapest összes kerületének Gyámhivatalánál az eseti és ügygondnok kirendelésekkel kapcsolatos eljárásokban, melyről összesített témavizsgálati jelentés készült.

A vizsgálat a Gyámhivatal vonatkozásában nem tárt fel hiányosságot, az eljárások jogszerűek voltak, ezért külön vizsgálati jelentés nem készült.

6. 3. Gyermekjóléti Központ

Ellenőrzést a XX. ker. Jegyzőség végzett, hiányosságokat nem talált.

6. 4. Oktatási, Művelődési, Ifjúsági és Sport Ágazat

Az óvodai, iskolai gyermekvédelmi munka törvényességi vizsgálata éves munkaterv szerint folyt. A megállapítások szerint a pedagógusok a jogszabályi előírásoknak megfelelően látják el ezt a feladatukat. Minden intézményben van gyermekvédelmi felelős, az iskolákban jobbra fél állásban töltik be pedagógusok ezt a megbízatást.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

7. 1. Gyámügyi Iroda

Civil szervezetekkel való együttműködés fejlesztése a gyermekvédelmi munka területén.

7. 2. Gyermekjóléti Központ - Családsegítő Szolgálat

A két intézmény szakmai integrációjának folyamata.

7. 3. Védőnői Szolgálat

- A születendő gyermek a kívánt időpontban, a legalkalmasabb körülmények között, egészségesen szülessen.
- A szülőnő dönthessen választott orvosa mellett, a választott kórházban (országos probléma).
- A leendő szülők testi-lelki, szociális felkészítése a gyermekvállalásra, a fogamzásra.
- Már az iskoláskorban el kell kezdeni a célzott felvilágosítást, amit iskolavédőnők végeznek is (csecsemőápolási tanfolyam, tájékoztatók a fogamzásgátlásról stb.)
- A már elkezdett és jól működő védőnői klubok keretében folytatni a szülésre felkészítő programjaikat a védőnői tanácsadóknak.
- Családlátogatásaink alkalmával minden esetben felhívják a figyelmet, az egészséget veszélyeztető tényezőkre.

7. 4. Oktatási, Művelődési, Ifjúsági és Sport Ágazat

A gyermekvédelem terén az ágazat feladatkörébe tartozik a törvényességi vizsgálatok megszervezése, és lefolytatása, amit a minőségbiztosítási rendszer keretében folyamatosan és határidőre ellátnak. Ebben a jövőben sem lesz változás, hiszen közös céljuk, hogy minél hatékonyabb legyen a gyermekvédelmi gondoskodás rendszere a kerületben.

Munkájukat a jövőben is az ágazatra érvényes jogszabályi előírások, és a szakmai elvárások szerint kívánják ellátni. Továbbra is kiemelt figyelmet fordítanak az integrált nevelésre, a hátrányos helyzetű és/vagy problémás gyermekek helyzetének rendezésére.

Mindebben a pedagógusok, és a különböző gyermekvédelemben érdekelt szervek munkatársai szakmai partnereiknek bizonyultak már az elmúlt időszakban is.

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása

8. 1. Családsegítő Szolgálat

Drogprevenációs önismereti tréning, a II. Rákóczi Ferenc Általános iskolában. részt vevők száma: 11 fő

A játékos, interaktív foglalkozásokon a széles értelemben vett egészséges életmódra nevelés keretében életviteli készségek fejlesztése, szociális kompetencia fejlesztése mellett foglalkoztak a tiltott és engedélyezett drogok veszélyeivel, a stressz-kezelés lehetőségeivel.

Egy aktuálisan felmerülő iskolai konfliktushelyzetet is feldolgoztak, amelyben közös megoldás született.

A csoportzáró beszélgetésen szóba kerültek rövidebb és hosszabb távú terveik, jelenlegi és leendő családjuk, továbbtanulási, munkahelyi sikereik lehetősége.

Szociálterápiás Szerepjáték Műhely a Nagy Imre Általános Művelődési Központban
Egy drogprevenációs egészségnap keretében a négyórás foglalkozáson **20** fiatal vett részt.

Műhelyfoglalkozások mentoroknak a Csepel Műszaki Szakközépiskolában 60 fő

Célja, hogy a droggal való találkozás során különösen veszélyeztetett fiatalokkal, többszörösen hátrányos helyzetű középiskolás tanulókkal foglalkozó szakembereknek módszertani segítséget nyújtsanak.

8.2. Gyermekjóléti Központ

A Gyermekjóléti Központ feladatai két részre oszthatók a drogfogyasztó fiatalok tekintetében: Családgondozás keretében végzett prevenció és utcai szociális munkásként végzett preventív tevékenység. Mindkettőnél elmondhatjuk, hogy a drogprevenció egy szélesebb prevenció koncepció része, amiben benne foglaltatik az alkohol- és dohányzásmentes életre való nevelés ugyanúgy, mint az önértékelés erősítését célzó programok. A Gyermekjóléti Központ komplex családgondozást végez, melynek keretén belül igyekszik kezelni a családban az esetlegesen felmerülő drogproblémákat is.

A Központ nagy hangsúlyt fektet a prevencióra. Amennyiben a fennálló drogprobléma kezelése meghaladja a családgondozók kompetenciáját, speciális társintézményekhez irányítják az ügyfelet (pl. Kék pont, XIII. kerületi Jász utcai Drogambulancia, egyéb budapesti drogambulanciák).

Az intézménynek jelenleg még igen kevés drogfogyasztó fiatallal van kapcsolata, így elsődleges céljai, közé tartozik a látencia csökkentése, a szenvedélybeteg fiatalok felderítése és szakszerű segítséghez juttatása.

Családgondozás keretében végzett prevenció

- Jelzőrendszer működtetése. (Folyamatos kapcsolat a kerületi oktatási-nevelési intézményekkel, illetve a rendőrséggel, valamint a jelzőrendszer többi tagjával)

- A bűnmegelőzési cselekvési program keretén belül felvilágosító programok. Kérdőívek, felvilágosító előadások iskolákban, érintettség mérés. Direkt erre a problémakörre kifejlesztett társasjáték

- Csellengő fiataloknak szabadidős programszervezése és lebonyolítása. Péntekenként szerepjáték klub, illetve Betekintő klub. Nyári táborok, szünidős programok. Integrálás a társintézmények programjaira (pl. Éjféli Pingpong a Családsegítő Szolgálatnál).

A civil szervezet utcai szociális munkájaként végzett preventív tevékenység

- A drogfogyasztás szempontjából veszélyeztetett gyermekek, fiatalok csoportjának feltárása. (Gyermekeket egyedül nevelő szülők, szenvedélybeteg, alkoholista szülők gyermekei, családon belüli erőszak, érzelmileg elhanyagolt gyermek stb.)

- A kortárs csoport működtetése. A kortárssegítők ismeretekkel rendelkeznek a szertípusokat illetően, valamint ismerik a droghasználat kialakulásának okait, az első figyelmeztető jeleket, droghasználat kockázati tényezőit, a drogfüggőség kialakulásának folyamatát és a drogkarriert.

- Mentálhigiénés szolgáltatás. Segítő beszélgetés, tájékoztatás, információnyújtás, társintézmények felkutatása, felkeresése, terápiára való eljuttatás. Egyéni esetkezelés a szociális munka módszereivel.

- Amikor a szenvedélybetegség már kialakult, a fiatal szakszerű segítséghez, terápiához való juttatása, társintézményekbe való irányítás.

A szolgáltatások rövid távú céljai:

1. A csepeli szenvedélybeteg fiatalok számának feltérképezése. Képet kapni a kerületi gyermekek és fiatalok drogfogyasztási szokásairól.
2. A prevenció következtében feltételezhető, hogy kevesebb fiatal fog a droghoz nyúlni, hiszen a felvilágosító programok, illetve a kortárssegítők folyamatosan információval látják el a veszélyeztetett csoportokat, valamint intézményünk alternatív megoldásokat is kínál.
3. A már drogos fiatal támogatása, szakszerű segítséghez jutása. A segítő, támogató hatások felerősítése.
4. A kamaszok szabadidejének hasznosabb eltöltése.

A szolgáltatások közép- illetve hosszú távú céljai:

1. Látencia csökkenése.
2. Felkészültebb helyi szakemberek
3. A közvélemény, illetve a lakosság hozzáállásának, véleményének megváltozása. A lakosság lassú véleményformálódása.
4. Az egyéni esetkezelés, illetve a csoportmunka, valamint a szakszerű segítséghez jutás következményeként a drogról való leszokás.

Bűnelkövető és szabálysértést elkövetett gyermekek száma:

14. év alatti szabálysértést elkövető	46
14. évet betöltötte	138
Kora miatt a bűncselekményben indított eljárást megszüntették	46
14. évet betöltött bűncselekmény miatt eljárás alá vonták	8

A gyermekek sérelmére elkövetett esetek száma okai:

Fizikai bántalmazás (sérülést okozó ütés kortársaktól, családtagoktól)	12
Lelki elhanyagolás vagy bántalmazás (megalázás, erőszakos nevelés, támogató családi környezet hiánya, lealacsonyító kifejezések használata iskolában és otthon)	19
Fizikai elhanyagolás (nem megfelelő lakhatás)	2

A gyermekek által elkövetett bűncselekmények száma, okai:

Testi sértés (agresszív, erőszakos magatartás)	4
Lopás (szegénység, családi háttér működési zavarai)	31
Garázdaság, rongálás (viselkedési, beilleszkedési, magatartás zavar)	9
Kábítószerrel történő visszaélés (kortársak hatása, a fiatal elhanyagolása)	7

Tapasztalatok:

A szabálysértő iskolai hiányzások számának alakulásánál a 14-16 éves korcsoport magasan reprezentált.

A traumatizált, érzelm sivar családi háttérnél a munkanélküli szülők gyermekeként szocializálódott, szegénykultúrában felnövekvő, felügyelet nélkül maradt fiatalok a veszélyeztetettek.

Kortárs csoportok normái, devianciája, szabadidő eltöltési szokásai, a család bűnöző karrierje befolyásolja a fiatal cselekedeteit.

A sikertelen, állandó otthoni, iskolai kudarcot megelőző, érzelmileg deprivált gyermekek a marginalizálódás útján hívják fel magukra a figyelmet.

A kezelés eszközei

A családi háttér feltárása, családgondozás a szociális munka technikáival

Preventív szabadidős programok szervezése

Bűnmegelőzési tanácsadás

Kerületi Bűnmegelőzési nap szervezése, Bűnmegelőzési Iroda kiadványainak terjesztése

A polgárőrség munkájának megismertetése a fiatalokkal

Továbbképzéseken való részvétel

Hiányzik: alternatív lehetőségeket nyújtó Közösségi Ház a fiataloknak

Büntetés helyett „Közösségi jóvátétel program”

8.3. A Rendőrség

A BRFK. XXI. ker. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályán 2006. évben 65 ügyben rendelték el nyomozást, 81 olyan bűncselekmény elkövetése miatt, amelyek elkövetői gyermek-, vagy fiatalkorú személyek voltak. (2005-ben 57 ügy – 70 bűncselekmény).

Bűncselekmény elkövetése miatt 13 gyermekkorú személyt hallgattak meg, velük szemben minden esetben a nyomozás megszüntetésére került sor büntethetőséget kizáró ok miatt. Négy gyermekkorú elleni feljelentést elutasítottak.

Az elmúlt évben 81 fő fiatalkorú személyt vontak gyanúsítottként eljárás alá, közülük 28 egyedül, 13 felnőttel, 4 gyermekkorúval közösen, további 11 pedig más fiatalkorúval együtt követett el bűncselekményeket, amelyek miatt 65 esetben emelt vádat az illetékes ügyészség.

A bűnelkövetés okai között említhetők a gyermekkorú és fiatalkorú személyek közötti lényeges vagyoni különbségek, a bűnözői családi környezet, a család rossz szociális helyzete, a helytelen nevelés, de előfordul rendezett családi körülményekkel és anyagi háttérrel rendelkező fiatalkorú is, akire a szülők kevés figyelmet fordítanak. Az elkövetőkre hatással vannak továbbá az iskolai konfliktusok és a rossz baráti kör.

Tapasztalataik szerint a gyermekek és fiatalkorúak nem fordítanak gondot az értékeik védelmére, azokat könnyen hozzáférhetővé teszik, ezért válhatnak sértetté.

Ismert sértett	2002	2003	2004	2005	2006
Összes sértett	2862	2177	2737	2238	2237
Ebből gyermekkorú	55	11	28	23	23
Fiatalkorú	66	63	71	69	83

A 2006-ban gyermekkorú és fiatalokorú személyek által elkövetett bűncselekmények megoszlása a következő:

Bűncselekmény megnevezése	2005. évben	2006. évben
Rablás	6	11
Lopás	36	31
Testi sértés	8	10
Garázdaság	6	3
Rongálás	7	6
Sikkasztás	2	-
Lőszerezéssel visszaélés	©	-
Közveszéllyel fenyegetés	2	-
Visszaélés kábítószerrel	2	4
Önbírászkodás	©	2
Orgazdaság	-	©
Csalás	-	©
Magánokirat-hamisítás	-	©
Bűnpártolás	-	©
Visszaélés okirattal	-	6
Jogtalan elsajátítás	©	-
Bankkártyával visszaélés	©	3
Közokirat-hamisítás	©	-
Egyedi azonosítójel meghamisítása.	-	©

Az adatokból kitűnik, hogy az elkövetett bűncselekmények közül legtöbb a vagyoni elleni, de emelkedett az erőszakos jellegű cselekmények száma is.

A különböző oktatási intézmények felkérésére rendszeresen tartottak - jellemzően osztályfőnöki óra keretében - bűnmegelőzési előadásokat. A rendelkezésükre álló bűnmegelőzési témájú kiadványokat különböző rendezvényeken is terjesztették a fiatalok körében.

A bűnmegelőzés és a sértetté válás megelőzése érdekében rendszeresen együttműködnek a jelzőrendszer résztvevőivel.

8.4. Pártfogó Felügyeleti Szolgálat

A pártfogoltak átlag létszáma 2006-ban 74 fő/ hónap volt, ezek közül 9 fő volt a fiatal felnőtt korú (18-25 év közöttiek), ők valamennyien kábítószerrel való visszaélés miatt kaptak ügyészi halasztást, melynek időtartama egy év. Kábítószerrel való visszaélés miatt egy fiatalokorú lány áll pártfogó felügyelet alatt.

Az év folyamán két olyan fiatal került a felügyelet alá, akik valamilyen zárt intézetből, feltételesen kerültek szabadrálbra. 5 pártfogoltból kettőnek érvényes ítélete van, három pedig évek óta pártfogói felügyelet alatt áll

Fiatalkorú bűnelkövetőnek azok számítanak, akik a bűncselekmény elkövetésekor a 14. életévüket már betöltötték, de a 18. életévüket még nem.

A bűnelkövetők nagy része próbára bocsátott, ezek kisebb, többnyire vagyoni elleni bűncselekményeket (telefonlopás, enyhébb, kisebb értékű lopások, okirat hamisítás).

Az elkövetők igen kis hányada lány, s nem jellemző a romák magasabb aránya.

Sajnos a gyermekeknél megfigyelhető a szülőkhöz képesti lefelé mobilizálódás.

A pártfogoltak között felsőfokú intézményben tanuló nem volt.

Néhányan szakközépiskolában tanulnak, hárman esti gimnáziumba járnak, ők mellette dolgoznak. Tanulnak még szakiskolában és szakmunkásképzőben is, van, aki még az általános iskola 8. osztályát sem végezte el. A fiatalok alacsony iskolázottságuk miatt a munkaerőpiacon nehezen boldogulnak.

A pártfogoltak közül hárman nevelnek három év alatti gyermeket, s két fiú barátnője a közeljövőben fog szülni.

9. A csepeli önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

9.1. Burattino Hátrányos Helyzetűeket Segítő Iskolaalapítvány

Fenntartásában működik a *Burattino Általános és Szakképző Iskola*. Az iskolába többnyire hátrányos helyzetű családok gyermekei járnak, de számos egyéb problémával, hátránnyal küzdő gyermeket is oktatnak, nevelnek, összesen tizenhárom évfolyamon. (iskolai előkészítő osztálytól tizenkettedik osztályig). Szakképzésben OKJ-s bizonyítványt adó nappali tagozatos képzést nyújtanak érettségizett fiatalok részére (18-24 éves korig) tűzzománc készítő, lakberendező, üvegfestő, kerámia, ólomüveg készítő, szoftverüzemeltető szakokon. Az iskola 250 tanulót oktat, az intézmény tandíjmentes.

Az itt tanulók jelentős hányada csepeli lakos, de az iskolába más budapesti kerületekből, illetve az agglomerációból is érkeznek diákok.

Az Alapítvány jelenleg két gyermekotthont is működtet, összesen 40 férőhellyel.

A hátrányos helyzetből komplex problémák keletkeznek, éppen ezért nem szokták elválasztani az oktatási, a fejlesztési és a segítő feladatokat.

A gyermekvédelmet kiemelten kezelik Az intézményben a szociális munka elengedhetetlen és nélkülözhetetlen. Sajátos terület – különösen nagy jelentőséggel bír a társintézményekkel való szoros kapcsolattartás és a jelzőrendszer működtetése. Leggyakrabban a Gyermekjóléti Szolgálatokkal és Gyermekjóléti Központokkal kerülnek kapcsolatba, valamint az egyes kerületek Családsegítő Központjaival és Szolgálataival, a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatokkal, a Gyámhivatalokkal, Nevelési Tanácsadókkal, szükség szerint a kerületi Rendőrkapitányságokkal, Bíróságokkal, Ügyészséggel, Pátfogói Felügyeleti Szolgálatokkal, Családok Átmeneti Otthonaival, Hajléktalanokat Ellátó Központokkal.

A tanárok, osztályfőnökök, iskolaorvos, védőnő, pszichológusok és szociális munkások napi kapcsolatban állnak, egymás számára természetes, belső jelzőrendszerként működve. Így időben sikerül a problémával küzdő családok számára segítséget, megoldást keresni.

Alap – és szakellátásban ellátott gyermekeik vannak. Elsődleges cél, hogy az alapellátásban lévő gyermekek minél előbb visszakerülhessenek a családjaikhoz.

Sajnálatosan nagy az igény a gyermekotthoni elhelyezésekre. A gyermekek a családjukban fennálló problémákkal nehezen küzdenek meg, ezért ha bármilyen ok miatt ki kell őket emelni a családból, az alapítvány igyekszik az elhelyezésükről gondoskodni. A gyermeket érő stresszt mindenképpen enyhíti, ha nem idegen, számára ismeretlen környezetbe kerül.

A Burattino Általános és Szakképző Iskola a jelzőrendszer része, a kerületi oktatási rendszerben nagyon fontos szerepet tölt be.

9.2. Járó Dóra Gyermekvédelmi Alapítvány

Az alapítvány a csepeli hátrányos helyzetű gyermekek támogatására szervezi programjait, 12 éve. Az utóbbi években feladataik, lehetőségeik, egyre jobban beszűkültek a korábbi évekhez viszonyítva mindössze három tevékenység köré szerveződtek. Programjak a kerületi gyermeknap, nyári táborozás (üdültetés) és a karácsonyi ünnepség keretében történő ajándékozás.

Néhány évvel ezelőtt 150-200 gyermeket is tudtak, üdültetni, karácsony előtt ajándékozni, manapság ez a szám 40-50 gyermekre korlátozódik.

Táborozásban, üdültetésben 2005-2006. évben 40-50 gyermek ellátására tudtak csak fedezetet biztosítani, a létszám bővítésre az anyagi hiányosságok miatt nem volt lehetőségük.

2005-ben egyhetes üdültetést Balatonlellén szervezték, 40 gyermekkel, akik az iskolák igazgatói és gyermekvédelmi felelősei által javasolt leghátrányosabb családokból kerültek ki. 2006. évben az egyhetes üdültetés költsége meghaladta a 900 ezer forintot.

A karácsony előtti műsorral egybekötött ajándékozás lebonyolítására 2005-2006. évben a Rákóczi Kert Közösségi Ház adott otthont. 2006-ben 100 gyermeknek tudtak tartalmas ajándéksomagot készíteni, gyermekenként 5000.-Ft értékben.

A jövőre vonatkozó célok:

- gyermeknap programban való részvétel,
- balatonboglári 10 napos üdültetés (50 gyermek részére június hónapban)
- karácsony előtti ajándékozás.

9.3. Kovács Zoltán Alapítványi Óvoda

Megtagadta az adatszolgáltatást.

9.4. Nagycsaládosok Csepeli Egyesülete

Az egyesület 1995 márciusa óta működik a hátrányos helyzetű csepeli nagycsaládosok és gyermekeik érdekvédelmére, támogatására.

A különböző kulturális, sport programok, kirándulások, táborozások szervezésével segítik elő, hogy fiataljaik szabadidejüket hasznosan töltsék el, megelőzve, hogy olyan társaságokba kerüljenek, amelyek negatív hatással lennének rájuk.

Olyan családi programokat is szerveznek, amelyeken a gyermekek szüleikkel közösen, más családokkal együtt részt vehetnek.

Programjaik:

- Bedegkéri angol nyelvi tábor.
- Színház, múzeum és hangverseny látogatások.
- A Nagycsaládosok Országos találkozásán vettek részt.
- Országjáró túrák.

9.5. Nagycsaládosok Országos Egyesülete Helyi Csoportjai

Csepelen a NOE-nak három úgynevezett „helyi csoportja” működik, melyek programjaikat és összejöveteleiket közösen szervezik. A beszámolóban a három csoport együttes adatai értendők.

Jelenleg a NOE csepeli csoportjaihoz 76 család tartozik 277 gyermekkel, akik természetesen különböző korosztályokat képviselnek:

A létszám ingadozó, a kimaradás oka legjellemzőbben a gyermekek felnőtté válása. Több családuknk elköltözött Csepelről.

2006. évben meghatározott célok teljesítése

Általános programjaik:

Havonta egy közös összejövetel, az Anyák-napja és a karácsony kiemelt megünneplése.

Kulturális programok szervezése: Lehetőség szerint színház-, hangverseny-, múzeum-látogatások, kirándulások megszervezése.

Adományok fogadása és elosztása, mely főleg ruha-és játék adomány.

Pénzbeli támogatást kizárólag a helyi önkormányzat civil-szervezetek számára kiírt pályázat összegéből tudják a jelzett kulturális programokat és a karácsonyi ajándékozást fedezni.

Problémák, eredmények megfogalmazása

Fokozatosan csökken a nagycsaládok száma. Ennek oka egyértelműen a gazdasági helyzet, de különösen a támogatási rendszer állandó változása, kiszámíthatatlansága. Tragikus következményekre számítanak a hazai demográfiai helyzet tekintetében az egészségügyi-és az oktatási rendszerben tervezett változások hatását illetően. Minden „megszorítás” fokozottan és többszörösen sújtja a több gyermeket nevelőket!

A nagycsaládokat fokozottan sújtja a közlekedési, és főleg a közműdíjak drasztikus emelkedése.

9. 6. Egyéb Civil Szervezetek:

- Kortárssegítő Műhely Alapítvány

Speciális szolgáltatásként utcai, lakótelepi szociális munkát nyújt.

- Magyar Vöröskereszt

Családok átmeneti gondozását és a Készenléti Telefonügyeletet biztosítja.

- „Életem a kezében” Alapítvány

Adományok biztosítása

- Kapcsolat Alapítvány

Kapcsolatügyi leti szolgáltatást nyújtja.

- Kakukk Fészek Oltalom Alapítvány

Gyermektáboroztatás támogatása adományokkal, Jótékonyági bál szervezése.

- Motiváció Alapítvány

Beteg fiatalok számára munkalehetőség keresés.

- Mikka-makka Játéktár

0-8 éves korosztály számára fejlesztő játékos tevékenységet nyújt játékkölcsönzéssel. A szülők számára tanácsadás történik szakember részvételével.

10. Cselekvési terv végrehajtása 2006.

A kerületi Babakötvény (születési támogatás) bevezetésre került.

Az oktatási intézmények gyermek nyaraltatási programjait a fenntartó támogatta, 4,5 millió forint összeggel.

Tanévkezdési támogatásban részesült 673 család gyermeke.

Civil szervezetekkel, valamint a Pesterzsébeti Önkormányzattal az ellátási szerződések megkötése megtörtént.

A bűnmegelőzési Filmklub működik kéthetente.

A gyermekjóléti prevenciós napot kivitték az általános iskolákba. A „Szemtől szembe” konfliktus kezelési módszerrel a Zöld Kakas Liceum közvetítésével térítésmentes EU pályázatának keretében megismerkedhettek a jelzőrendszer érdeklődő szakemberei.

Drogstratégia területén a sport tevékenység bővült a Foci Klubbal. A Családsegítő Szolgálat pályázati forrásból az intézmény udvarán többcélú sporttevékenységre alkalmas pályát létesített.

Összefoglalva: a 2006-ban vállalt feladatok teljesültek, melyek a csepeli gyermekek további jólétét szolgálják.

11. Cselekvési terv 2007.

1. A szociális intézmények integrációja

Határidő: 2007. július 1.

Felelős: Lombos Antal Szociális és Egészségügyi Ágazat ágazatvezetője

2. Civil Szervezetekkel való együttműködés fejlesztése a gyermekvédelmi munka területén.

Határidő: folyamatos

Felelős: Fehérvári Csabáné Gyámügyi Iroda irodavezetője

A gyermekvédelmi beszámoló előkészítésében részt vettek:

- Csepeli Gyermekjóléti Központ - Hajdú Péterné, intézményvezető
- Gyámügyi Iroda - Fehérvári Csabáné, irodavezető
- Csepeli Családsegítő Szolgálat - Gáborné Aczél Ágnes, intézményvezető
- OMISÁ részéről - Százd Antal, főtanácsos
- Egyesített Bölcsődék – Szücs Viktória intézményvezető
- Budapest - Csepel Gyámhivatal - Bodnár Éva, hivatalvezető
- Csepeli Egészségügyi Szolgálat - Pachmann Józsefné-vezető védőnő
- ANTSZ - Gyergyói Nándorné, vezető védőnő
- Nevelési Tanácsadó - Mezei Anna igazgató
- Móra Ferenc Általános Iskola - dr. Tóth Árpádné, P.SZ.SZ.I gyermekvédelmi tantárgygondozója
- Nagy Imre AMK Közművelődési Intézményegység, - Bánátiné Papp Katalin, irodavezető
- Családok Átmeneti Otthona - Moszt Éva, intézményvezető
- Nagycsaládosok Országos Egyesülete – Cser Károlyné csoportvezető
- Nagycsaládosok Csepeli Egyesülete – Staszki István elnök
- Burattino Hátrányos Helyzetűeket Segítő Iskolaalapítvány - Mezei Kata, elnök
- XXI. ker. Pártfogó felügyelő - Lengyel Béláné